

5.23. Բնապահպանական հարկերը և բնօգտագործման վճարները 2017 թվականին

Ըստ ՀՀ բնապահպանության և էներգետիկ ենթակառուցվածքների ու բնական պաշարների նախարարությունների ամփոփ տեղեկատվության, կազմակերպությունների կողմից 2017թ. կատարված բնապահպանական հարկերը և բնօգտագործման վճարները կազմել են 2 212.8 մլն. դրամ, որի 49.1%-ը՝ բնապահպանական հարկերն են (վնասակար նյութերը շրջակա միջավայր (օդային և ջրային ավազան) արտանետելու, արտադրության և սպառման թափոնները շրջակա միջավայրում տեղադրելու, շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների արտադրության և սպառման համար), 50.9%-ը՝ բնօգտագործման վճարներն են (ջրօգտագործման, ոչ մետաղական հանածոների մարված պաշարների, ստորերկրյա քաղցրահամ ու հանքային ջրերի և աղի արդյունահանված պաշարների, կենսապաշարների օգտագործման համար):

2017թ. կատարված բնօգտագործման վճարները և բնապահպանական հարկերն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

	Ընդամենը, <i>հազ. դրամ</i>	այդ թվում՝		Վճարներն ու հարկերը	
		բնապահպանական հարկեր	բնօգտագործման վճարներ	մեկ բնակչի հաշվով, <i>դրամ</i>	մեկ կազմակերպության հաշվով, <i>հազ. դրամ</i> ¹
ք.Երևան	705 432.0	575 817.9	129 614.1	655.5	513.0
Արագածոտն	54 028.1	15 354.8	38 673.3	421.4	96.1
Արարատ	528 709.6	45 790.4	482 919.2	2 050.1	1 359.2
Արմավիր	95 646.6	20 551.2	75 095.4	360.1	741.4
Գեղարքունիք	26 398.7	10 475.8	15 922.9	114.8	57.6
Լոռի	354 243.6	329 169.6	25 074.0	1 614.6	849.5
Կոտայք	146 994.5	20 335.8	126 658.7	583.8	382.8
Շիրակ	56 889.9	18 162.0	38 727.9	239.2	178.3
Սյունիք	106 644.0	36 881.0	69 763.0	768.3	1 110.9
Վայոց ձոր	26 713.7	11 559.7	15 154.0	534.3	128.4
Տավուշ	111 144.7	3 232.6	107 912.1	896.3	631.5
Ընդամենը ՀՀ	2 212 845.4	1 087 330.8	1 125 514.6	742.7	490.3

Ջրային ավազան թափված և օդային ավազան արտանետված վնասակար նյութերի համար 2017թ. վճարված հարկերն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

	Ջրային ավազան թափված վնասակար նյութերի համար	Օդային ավազան արտանետված վնասակար նյութերի համար
ք.Երևան	112 081.4	35 032.5
Արագածոտն	2 650.7	895.0
Արարատ	9 676.1	5 788.2
Արմավիր	4 719.2	377.8
Գեղարքունիք	4 121.9	1 313.7
Լոռի	7 649.8	318 016.0
Կոտայք	6 862.0	6 163.4
Շիրակ	4 649.9	1 104.1
Սյունիք	24 276.8	5 577.5
Վայոց ձոր	4 200.4	381.6
Տավուշ	111.5	1 006.5
Ընդամենը ՀՀ	180 999.7	375 656.3

¹ Ցուցանիշները հաշվարկվել են ըստ բնապահպանական հարկերի և բնօգտագործման վճարների վերաբերյալ հաշվետվություն ներկայացրած կազմակերպությունների քանակի:

Թափոնակուտակիչներում տեղադրված թափոնների և շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների արտադրության և սպառման համար 2017թ. վճարված հարկերն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

հազ. դրամ

	Թափոնակուտակիչներում տեղադրված թափոնների համար	Շրջակա միջավայրին վնաս պատճառող ապրանքների արտադրության և սպառման համար
ք.Երևան	37 083.0	391 621.0
Արագածոտն	1 704.8	10 104.3
Արարատ	4 266.6	26 059.5
Արմավիր	5 447.1	10 007.1
Գեղարքունիք	3 713.5	1 326.7
Լոռի	3 502.3	1.5
Կոտայք	4 178.4	3 132.0
Շիրակ	2 560.5	9 847.5
Սյունիք	6 527.1	499.6
Վայոց ձոր	1 544.7	5 433.0
Տավուշ	2 101.5	13.1
Ընդամենը ՀՀ	72 629.5	458 045.3

Ջրօգտագործման դիմաց 2017թ. կատարված վճարներն ըստ ջրօգտագործման տեսակների, ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

հազ. դրամ

	Ընդամենը	այդ թվում՝ ըստ տեսակի			
		խմելու	ռոռզման	տեխնիկական	ձկնաբուծական
ք.Երևան	78 271.1	36 590.3	35 843.0	3 651.1	2 186.7
Արագածոտն	5 830.5	5 762.8	-	0.7	67.0
Արարատ	206 840.2	158.0	-	2 318.2	204 364.0
Արմավիր	57 454.7	1 759.7	-	11 136.2	44 558.8
Գեղարքունիք	1 693.5	837.7	614.8	1.4	239.6
Լոռի	6 842.2	437.2	-	6 395.6	9.4
Կոտայք	3 186.5	1 636.9	-	1 319.3	230.3
Շիրակ	693.5	286.6	-	66.5	340.4
Սյունիք	38 948.4	782.4	-	37 927.7	238.3
Վայոց ձոր	825.8	277.0	-	159.5	389.3
Տավուշ	496.1	435.5	-	60.6	-
Ընդամենը ՀՀ	401 082.5	48 964.1	36 457.8	63 036.8	252 623.8

Ոչ մետաղական հանածոների մարված պաշարների, հանքային ջրերի և աղի արդյունահանված պաշարների համար 2017թ. կատարված վճարներն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

հազ. դրամ

	ք.Երևան	Արագածոտն	Արարատ	Արմավիր	Գեղարքունիք	Լոռի	Կոտայք	Շիրակ	Սյունիք	Վայոց ձոր	Տավուշ	Ընդամենը
Աղ /աղային լուծույթից/	-	-	-	-	-	-	8 374.0	-	-	-	-	8 374.0
Անդեզիտ	-	-	-	-	-	-	-	3 014.0	-	-	-	3 014.0
Անդեզիտաբազալտ	-	-	-	-	-	1 520.0	16.0	10 577.3	1 910.9	-	-	14 024.2
Ավազ	-	-	8 483.9	3 160.2	-	-	-	-	-	-	-	11 644.1
Ավազակույզման խառնուրդ	-	-	8 223.7	11 475.0	-	734.4	4 940.2	3 981.3	5 433.9	9 960.9	1 202.0	45 951.4
Ավազային կրաքար	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6 395.6	6 395.6
Բազալտ	18 884.0	-	777.4	976.7	-	2 684.5	31 531.5	7 700.0	14 871.6	-	-	77 425.7
Բենտոնիտային կավ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75 710.0	75 710.0
Գաբրոդիորիտ	-	-	-	-	-	63.0	-	-	-	-	-	63.0
Գաբրոսիենիտ	-	-	-	-	-	259.6	-	-	-	-	-	259.6

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

	ք.Երևան	Արագածոտն	Արարատ	Արմավիր	Գեղարքունիք	Լոռի	Կոտայք	Շիրակ	Սյունիք	Վայոց ձոր	Տավուշ	Ընդամենը
Գիպսատար կավ	9 475.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9 475.0
Գիպսաքար	-	-	-	-	49.5	-	-	-	-	-	-	49.5
Գրանիտ /տոնայիտ/	-	-	-	-	-	717.0	-	-	-	-	-	717.0
Դիարագային պորֆիրիտ	-	-	-	-	-	1 231.0	-	-	-	-	-	1 231.0
Դիատոմիտ	-	-	12 399.3	-	-	-	-	-	-	-	-	12 399.3
Դոլերիտ	-	-	-	-	-	82.5	-	-	-	-	-	82.5
Լիթոիդային պեմզա	-	-	3 579.0	-	-	-	5 896.2	-	-	-	-	9 475.2
Լիպարիտային խիճ	-	-	-	-	-	-	580.9	-	-	-	-	580.9
Կավ	-	-	41 394.1	-	-	-	-	-	-	-	-	41 394.1
Կվարցիտ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	919.8	-	919.8
Կրաքար	-	-	570.6	-	-	-	-	-	-	-	-	570.6
Հրաբխային խարամ	-	3 066.0	-	-	-	-	-	620.3	1 934.3	779.0	-	6 399.6
Պեռլիտ	-	5 142.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5 142.9
Պեռլիտային ավազ	-	-	-	-	628.0	-	-	-	-	-	-	628.0
Տուֆ	-	24 579.2	-	2 028.8	-	-	-	12 055.3	-	-	-	38 663.3
Տուֆավազաքար	-	-	-	-	-	-	-	-	-	540.0	-	540.0
Տրակտոլիտ	-	-	-	-	301.7	-	-	-	-	-	-	301.7
Տրավերտին	-	-	200 651.0	-	-	-	-	-	-	184.8	-	200 835.8
Փիրուզ	-	-	-	-	-	1 975.2	-	-	-	-	-	1 975.2
Քարաղ	11 621.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11 621.1
Ֆեյզիտ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7 419.5	7 419.5
Ֆեյզիտային տուֆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4 287.0	4 287.0
Ածխաթթու գազ	-	-	-	-	6 694.4	-	2 621.6	-	-	-	-	9 316.0
Հանքային ջուր	-	-	-	-	-	792.0	69 341.6	-	5 085.0	1 800.0	5 056.7	82 075.3
Ընդամենը	39 980.1	32 788.1	276 079.0	17 640.7	7 673.6	10 059.2	123 302.0	37 948.2	29 235.7	14 184.5	100 070.8	688 961.9

Կենսապաշարների օգտագործման համար 2017թ. կատարված վճարներն ըստ կենսապաշարների տեսակների, ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի

հազ. դրամ

	Ընդամենը	այդ թվում՝ ըստ կենսապաշարների տեսակի						
		վառելափայտ	շինափայտ	վայրած պարենային բույսեր	կենդանիներ	ձկներ	խեցգետին	անասնակեր
ք.Երևան	11 362.9	-	-	22.9	11 340.0	-	-	-
Արագածոտն	54.7	-	-	-	8.1	-	-	46.6
Արարատ	-	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք	6 555.8	607.1	649.8	-	-	-	5 197.9	101.0
Լոռի	8 172.6	5 469.5	2 640.4	62.7	-	-	-	-
Կոտայք	170.2	84.5	85.7	-	-	-	-	-
Շիրակ	86.2	-	-	-	-	86.2	-	-
Սյունիք	1 578.9	1 413.4	165.5	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր	143.7	125.8	3.9	-	-	-	-	14.0
Տավուշ	7 345.2	4 923.2	2 397.1	-	-	-	-	24.9
Ընդամենը ՀՀ	35 470.2	12 623.5	5 942.4	85.6	11 348.1	86.2	5 197.9	186.5